

ЛІШАНСЬКИЙ ЮХИМ ЯКОВИЧ
(09. X. 1905–21. V. 1982)

режисер, педагог, заслужений артист УРСР, професор

Юхим Якович Лішанський народився 9 жовтня 1905 р. у м. Києві. У 1922–1925 рр. навчався у драматичній студії МХА-Ту; в 1925–1926 – у режисерській майстерні театру «Березіль». Все життя сповідував творчі принципи Є. Вахтангова, К. Станіславського, Р. Симонова, Л. Курбаса. У 1927–1931 рр. працював режисером у різних театрах Києва, читав лекції у театральному вузі Харкова, керував пересувним театром для села. У 1931–1941 рр. – зав. кафедри режисури Київського театрального інституту; засновник, художній керівник і режисер Київського театру Червоної армії та Оперної студії Київської консерваторії. У 1938 р. отримав звання заслуженого артиста УРСР. У 1941–1945 рр. працював у театрах Кустанаю, Алтаю, Дніпропетровському театрі ім. Горького.

Упродовж 35-ти років (1947–1982 рр.) Ю. Я. Лішанський викладав на кафедрі оперної підготовки Київської консерваторії ім. П. І. Чайковського (в 1947–1952 рр. – зав. кафедри; з 1950 р. – професор). Серед його учнів – Д. Гнатюк, Є. Мірошніченко, А. Мокренко, Л. Руденко. В оперних і драматичних спектаклях Ю. Я. Лішанський прагнув до створення органічного цілого на основі єдності драматургії, художнього оформлення, музики. Уже на початку 1930-х рр. використовував несподівані ракурси, кіно- й поліекрани; у постановках опер впроваджував принципи драми, відкидаючи статику. Його кращі роботи у Київському театрі опери та балету ім. Т. Г. Шевченка – перші українські сучасні опери «Дума чорноморська» Б. Яновського, «Останній рейд» С. Потоцького (1929); «Чіо-чіо-сан» Дж. Пуччіні, «Євгеній Онегін» і «Черевички» П. І. Чайковського (1953); «Чарівна флейта» В.-А. Моцарта (1938; 1956). В Оперній студії – «Віндзорські кумоньки» О. Нікколаї (1947), «Корневільські дзвони» Р. Планкета, «Весілля в Малинівці» О. Рябова (кін. 1960-х рр.) та остання постановка «Моцарт і Сальєрі» М. Римського-Корсакова (1975). Найвідоміші драматичні постановки: «Доходне місце» О. Островського, «Одруження» М. Гоголя, «Продовження буде» А. Бруштейна, «Інтервенція» Л. Славіна, «Дні Турбіних» М. Булгакова (1931–1934). У 1974–1976 рр. вів курс радіолекцій з майстерності актора й режисера на УР.

Валентина Антонюк